

SPHINCTEROCHILA CARIOSA (OLIVIER) OVERLEEFT 876 DAGEN ISOLATIE

door

Henk K. Mienis

Op 14 maart 1973 werd een kort bezoek gebracht aan het karig begroeide heuvelachtige gebied tussen Latrun en Sha'ar HaGay, gelegen in het voormalige niemandsland tussen Jordanië en Israël langs de oude weg van Tel Aviv naar Jeruzalem. Dit leverde naast onder andere levende exemplaren van Jaminia (Euchondrus) borealis (Mousson, 1874) ook een zeer groot aantal levende exemplaren van Sphincterochila (Sphincterochila) cariosa (Olivier, 1804) op.

Daar van beide soorten de anatomie goed bekend is, werd voornamelijk uit tijdgebrek het niet noodzakelijk gevonden de dieren direct na thuiskomst te conserveren. Vandaar dat, op uitzondering

van enkele Sphincterochila's die gebruikt werden voor een experiment betreffende de eetlust van een glimwormlarve, alle overige levende slakken teruggedaan werden in een katoenen verzamelzakje en voorlopig terzijde gelegd.

Pas op 7 augustus 1975 werd dit zakje weer geopend. Het materiaal zag er nog goed uit, alhoewel al direct bleek dat alle Jamina's geheel uitgedroogd waren. De stevige, witte, ondoorzichtige schelpen van Sphincterochila cariosa lieten geen vlug onderzoek toe. Daarom werd een drietal waarbij de mondopening nog door een epiphragma afgesloten was in water gedompeld en vervolgens in een glazen potje gedaan. Het duurde minder dan een uur tot dat het eerste exemplaar zijn epiphragma afwierp en langzaam naar buiten kroop. Binnen enkele minuten hadden ook de twee overige slakken hun voor uitdroging beschermende dekseltjes afgeworpen. Een isolatie van 876 dagen was voor deze drie exemplaren van S. cariosa dus nog niet voldoende geweest om ze te doen uitdrogen.

Daar Sphincterochila cariosa in zijn natuurlijke verspreiding beperkt blijft tot een gebied met tenminste 500 mm neerslag per jaar, houdt dat in dat deze soort onder normale omstandigheden nooit met zo'n langdurige droogteperiode te kampen heeft. Een estivatievermogen van meer dan twee jaar in het leven van een S. cariosa is dus echter in principe voorhanden. Of deze soort het ook nog langer kan uithouden moet de tijd leren. In elk geval zullen drie andere exemplaren van het zelfde monster volgend jaar op enig teken van leven onderzocht worden.